

Халатур С.М.,
д-р екон. наук, професор,
завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Водолазська О.А.,
канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Солодовникова І.Л.,
старший викладач кафедри фінансів,
банківської справи та страхування,
Титаренко А.В.,
здобувач освітнього ступеня магістр за спеціальністю
«Фінанси, банківська справа та страхування»,
Дніпровський державний аграрно-економічний університет

МЕНЕДЖМЕНТ ФОРМУВАННЯ КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Khalatur S.M.,
dr.sc.(econ.), professor,
head at the department of finance, banking and insurance,
Vodolazska O.A.,
cand.sc.(econ.), assoc. prof., associate professor at the
department of finance, banking and insurance,
Solodovnykova I.L.,
senior lecturer at the department of finance, banking and insurance,
Tytarenko A.V.,
applicant for the educational degree of a master
of specialty "Finance, banking and insurance",
Dnipro State University of Agrarian and Economics

MANAGEMENT OF CREDIT POLICY FORMATION OF A COMMERCIAL BANK IN MODERN CONDITIONS

Постановка проблеми. Кредитний ризик комерційних банків – це ризик економічних втрат внаслідок невиконання клієнтами своїх договірних зобов'язань, тобто можливість неповернення позичальниками банківських кредитів у повному обсязі та вчасно з різних причин [9]. Фінансова галузь є ядром сучасної економіки, ключовою галуззю в національних економіках і навіть джерелом життя національних економік [5]. Формування ефективної кредитної політики комерційних банків є актуальним завданням як на практиці, так і в теорії.

Отже, найзначнішим ризиком, з яким стикаються банки, є кредитний ризик. Методи та технології управління ризиками комерційних банків удосконалилися з прискоренням процесу фінансової глобалізації, але раціональність ризик-менеджерів, які здійснюють щоденне управління, обмежена. Таким чином, відсутня можливість реалізації абсолютно неупередженого управління ризиками. Важливість і складність вимірювання кредитного ризику комерційного банку зростає разом зі зростаючою складністю фінансового ринку. Тому менеджмент формування кредитної політики комерційного банку в сучасних умовах є актуальним та своєчасним науковим і практичним завданням.

Лише шляхом наукової та точної оцінки кредитного ризику підприємств-клієнтів комерційних банків можна краще забезпечити основу для прийняття рішень щодо кредитування та сприяти комерційним банкам більш ефективно контролювати кредитний ризик. На тлі фінансового середовища, що постійно змінюється, та появи все більшої кількості інноваційних фінансових інструментів, потреби комерційних банків у стабільному, безпечному та здоровому розвитку вимагають ефективного та динамічного механізму менеджменту кредитної політики.

Зіткнувшись із викликом міжнародної банківської діяльності, комерційні банки повинні використовувати наукові та обґрунтовані інструменти та засоби менеджменту кредитної політики, щоб протистояти ризикам, і прагнути до підвищення цінності банку в найбільшій мірі на основі контролю рівня ризику банку. Як основний ризик комерційних банків, управління кредитним ризиком займає

особливе місце. Комерційні банки використовують сучасні фінансові інструменти, технології для прогнозування, нагляду, контролю можливості та невизначеності дефолту боржника в процесі надання кредиту з метою мінімізації можливих кредитних втрат або максимізації додаткових кредитних прибутків, що першочергово складається з ідентифікації, оцінки, моніторингу, звітності та контролю кредитних ризиків.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема підвищення ефективності менеджменту формування кредитної політики комерційного банку в сучасних умовах розглядалася багатьма науковцями. Так, Hanna Filatova, Sergiy Voytov, Yevheniia Polishchuk and Oksana Dudchuk (2022) справедливо зазначають, що війна в Україні призвела до дестабілізуючих процесів у всьому світі: гуманітарної кризи, фінансових коливань, прискорення інфляції та зростання цін. Це також завдало шкоди сталому розвитку України. Крім того, фінансова підтримка цього відновлення у вигляді кредитів передбачає значні зобов'язання, оскільки борги доведеться повертати з відсотками [7].

Bohdan Danylyshyn and Ivan Bohdan (2022) пишуть, що за нормальних умов ключовою метою монетарної політики є забезпечення стабільності цін в економіці. Структурні прогалини в кризовій економіці порушують питання здорового функціонування грошових ринків, що вимагає застосування стабілізаційної монетарної політики для підвищення грошової маси. Таку модифікацію монетарної політики можна спостерігати на прикладі поведінки центральних банків світу провідних країн під час світової фінансової кризи 2007–2008 рр. і пандемії COVID-19. Однак структурна криза військової економіки створює додаткові виклики для монетарної політики. Війна докорінно змінює характер економічних операцій. По-перше, війна актуалізує умовні зобов'язання держави щодо забезпечення безпечного існування громадян і функціонування національного бізнесу, що потребує додаткових державних витрат і збільшує роль держави в економіці. По-друге, стимули для економічних агентів змінюються – питання безпеки від фізичного знищення стає домінуючим у рішеннях про споживання, інвестиції [4].

Rana Shahin, Manal Khalil and Helmy Sallam (2022) стверджують, що політика розширення спрямована на покращення бізнесу, капітальних вкладень і видаткової спроможності позичальників шляхом зниження кредитних процентних ставок. Послаблення процентних ставок за кредитами призводить до збільшення обсягів кредитів позичальників, підтримуючи ефективність «розширювального каналу». Однак, банки стикаються із серйозними труднощами у підтримці своєї прибутковості під час низьких процентних ставок за кредитами [13].

Таким чином, найважливіше, що комерційні банки можуть зробити, щоб покращити свою здатність справлятися з ризиками та керувати ними, – це підвищити рівень оцінки кредитного ризику. При цьому подальше дослідження шляхів удосконалення менеджменту формування кредитної політики комерційного банку в сучасних умовах є актуальним і своєчасним.

Постановка завдання. Метою статті є обґрунтування передумов, складових менеджменту формування кредитної політики комерційного банку та основних елементів організаційного забезпечення цього процесу в сучасних умовах.

Виклад основного матеріалу дослідження. Комерційні банки стикаються з безпрецедентними проблемами кредитного ризику, оскільки фінансовий ринок стає все більш нестабільним. Комерційні банки, як фінансові установи з найбільшим впливом, найбільшою кількістю та найширшим охопленням на фінансовому ринку, відіграють різноманітні ролі, включаючи фінансування грошового капіталу, скерування потоків капіталу та регулювання балансу суспільного попиту та пропозиції. Вони займають унікальне і вирішальне місце в усій фінансовій системі, а також національній економіці. На рис. 1 показана динаміка наданих резидентам кредитів за період 2002–2022 роки.

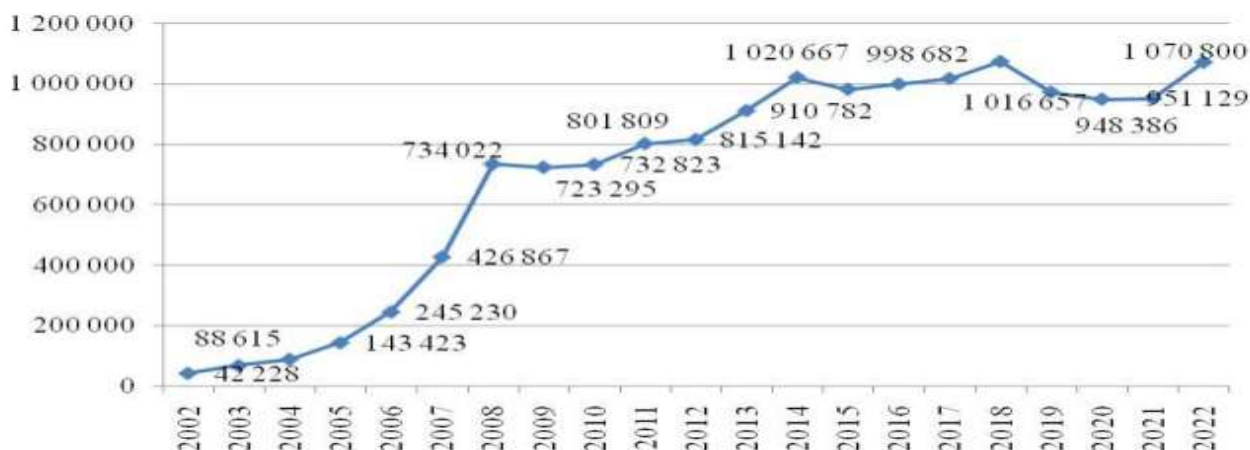

Рис. 1. Динаміка наданих резидентам кредитів, залишки коштів на кінець періоду, млн грн
Джерело: складено авторами за даними Національного банку України [1]

Згідно аналізу даних, поданих на рис. 1, можемо спостерігати динаміку підвищення величини наданих резидентам кредитів з 42228 млн грн у 2002 році до 1070800 млн грн у 2022 році. Дана тенденція є позитивною для економіки України, оскільки надання кредитів сприятиме розширенню фінансово-господарської діяльності, а, отже, і розвитку національної економіки.

На даний момент темпи глобалізації економіки поступово прискорюються, а волатильність фінансового ринку зростає з кожним днем. Комерційні банки стикаються зі зростаючими фінансовими ризиками. Під кредитним ризиком комерційних банків розуміється ризик економічних втрат, спричинених невиконанням клієнтом своїх зобов'язань за узгодженим договором, тобто можливість невиконання позичальником своїх зобов'язань у зв'язку з неспроможністю позичальника своєчасно та в повному обсязі погасити банківський кредит з різних причин [3; 5].

Кредитна діяльність комерційних банків поділяється на дві категорії: отримання коштів і використання коштів. Якщо ризик використання капіталу не управляється ефективно, банк зіткнеться з труднощами в отриманні коштів, що унеможливить продовження діяльності банку. Управління кредитним ризиком є найбільш критичним і складним аспектом управління фінансовими ризиками комерційних банків. Ефективне запобігання та зменшення кредитного ризику стало основною функцією операцій та управління комерційним банком.

Водночас, у контексті маркетингу відсоткових ставок, встановлення комерційними банками відсоткових ставок за кредитами є, по суті, ціноутворенням кредитного ризику. У результаті кредитний ризик є найбільш значним ризиком, з яким стикаються комерційні банки. Здатність ефективно контролювати кредитний ризик стала критичною для прибутковості комерційних банків. Точна та наукова оцінка кредитного ризику має вирішальне значення для забезпечення кращої основи для ціноутворення кредиту [4; 12].

Незважаючи на те, що банки, які стикаються з ризиками, не можуть бути закриті, все ж можна пом'якшити їх, розглянувши деякі ефективні рішення. Саме тому головне рішення для такої установи, як банк, полягає в тому, щоб приділити повну увагу своїм управлінським ризикам задля зменшення ймовірності їх виникнення або зменшення відповідних наслідків. Ці можливості можуть варіюватися від «нічого не робити» до спроби змінити результат кожного визнаного ризику.

Розуміння управління ризиками відбувається після фази ідентифікації ризиків, щоб зрозуміти певну природу та силу ризику, про який можна подбати за допомогою законної методології. Вплив або результати, які можуть бути отримані від ризику, визначеного раніше, коли вони не враховуються, ніколи не можуть бути досліджені, за винятком випадків, коли використовується управління ризиками. Таким чином, велика кількість інформації та оцінка ризику є основними для банку, який, поряд із повним врегулюванням ризику, також демонструє ознаки покращення роботи для безпечного та вигідного прогресу. Численні типи процедур, від звичайних до надмірно заплутаних, використовуються для оцінки різноманітних типів ризиків. Деякі з них – ризикова вартість, аналіз тривалості та аналіз чутливості. Незважаючи на те, що всі банківські асоціації можуть мати подібні ризики, кожна може використовувати різні методи вимірювання ризику, які залежать від їхньої необхідності в цьому питанні [2; 14].

З метою більш детального розгляду теми дослідження в табл. 1 подано інформацію про кредити, надані нефінансовим корпораціям, за видами економічної діяльності, і строками погашення станом на кінець листопада 2022 року.

Таблиця 1

Кредити, надані нефінансовим корпораціям, за видами економічної діяльності, і строками погашення станом на кінець листопада 2022 року, (залишки коштів на кінець періоду, млн грн)

Види економічної діяльності	Усього	у тому числі за строками		
		до 1 року	від 1 року до 5 років	більше 5 років
1	2	3	4	5
Усього	777 369	429 782	246 021	101 566
Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство	121 742	67 652	48 820	5 271
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	17 224	10 582	5 481	1 161
Переробна промисловість	137 553	73 984	50 402	13 168
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	66 574	20 811	22 316	23 447
Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	636	128	258	250
Будівництво	20 481	11 705	4 943	3 833
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	285 461	213 723	58 016	13 722
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	25 337	5 655	16 191	3 491

продовження табл. 1

1	2	3	4	5
Тимчасове розміщування й організація харчування	4 371	347	853	3 171
Інформація та телекомунікації	8 345	1 746	6 214	385
Фінансова та страхова діяльність	2 212	506	1 207	499
Операції з нерухомим майном	59 015	11 660	16 419	30 935
Професійна, наукова та технічна діяльність	12 475	3 971	8 051	454
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	11 647	6 423	4 324	900
Освіта	209	1	206	2
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	3 648	878	2 156	614
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	101	2	99	0
Надання інших видів послуг	337	7	66	263

Джерело: складено авторами за даними Національного банку України [1].

Згідно даних табл. 1 можна зробити висновок, що у 2022 році найбільше кредитів надано підприємствам оптової та роздрібною торгівлі (285 461 млн грн), підприємствам переробної промисловості (137 553 млн грн) та підприємствам сільського, лісового та рибного господарства (121 742 млн грн).

Управління ризиком ніколи не може бути здійснено, якщо ризик не був повністю визнаний. Призначення оцінки ризику може бути зрозуміло при визначенні дій, які можуть принести потенційну вигоду чи шкоду. Це може допомогти банку дізнатися про ймовірність того, що ризик може виникнути; це вплив на банк і те, як банк може контролювати його. У цьому відношенні оцінка ризику може проводитися через позиціонування поточного ризику. Ця методологія дослідження покладається на ймовірність події ризику та повторення наслідків цієї випадковості [8; 10].

Організаційне забезпечення процесу управління формуванням кредитної політики комерційного банку в сучасних умовах включає такі елементи:

1) Глобалізація, яка відіграє загальну роль в процесі управління формуванням кредитної політики, є важливим і постачальником, і захисником деяких компонентів у системі фінансової установи. Оскільки банки є ядром фінансової стабільності, її опорою має бути роль у підтримці стабільності всієї макрофінансової системи.

2) Динаміка, яка, очевидно, не є статичною та незмінною, постійно змінюється та розвивається. Вона потребує відповідних змін із розвитком економіки та фінансів взагалі та конкретного банку зокрема. Складові внутрішньої організаційної структури банку пристосовуються та взаємодіють одна з одною, щоб сформувати систематичну систему ліквідності з регулюванням і контролем для адаптації до фінансової ситуації, що постійно змінюється.

3) Вигода – означає, що стабільність фінансової системи може надати підприємствам більше інвестиційних можливостей і сприяти ефективності перетворення заощаджень на інвестиції.

4) Комплексність показує, що ефективний менеджмент формування кредитної політики комерційного банку в сучасних умовах включає фінансову стабільність, потребує іншої політики, заходів і поведінки, таких як монетарна політика, фінансовий нагляд і реальна економіка.

На основі даних табл. 2 проаналізуємо кредити, надані домашнім господарствам, за цільовим спрямуванням і строками погашення.

Таблиця 2

Кредити, надані домашнім господарствам, за цільовим спрямуванням і строками погашення (залишки коштів на кінець періоду, млн грн)

Період	Усього	Споживчі кредити	у тому числі на придбання транспортних засобів	На придбання, будівництво та реконструкцію нерухомості	Інші кредити	Із загальної суми іпотечні кредити
1	2	3	4	5	6	7
2005	35 659	-	-	-	-	-
2006	82 010	58 453	-	20 412	3 145	20 523
2007	160 386	115 032	-	40 778	4 577	73 084
2008	280 490	186 088	-	88 352	6 050	143 416
2009	241 249	137 113	33 698	98 792	5 343	132 757
2010	209 538	122 942	25 088	81 953	4 643	110 725
2011	201 224	126 192	19 511	70 447	4 585	97 431

продовження табл. 2

1	2	3	4	5	6	7
2012	187 629	125 011	18 759	58 427	4 191	63 158
2013	193 529	137 346	15 155	51 447	4 736	56 270
2014	211 215	135 094	14 879	71 803	4 318	72 156
2015	174 869	104 879	9 742	66 169	3 821	60 215
2016	163 333	101 528	10 215	58 549	3 255	60 265
2017	174 182	122 066	10 432	48 268	3 848	38 601
2018	201 102	151 625	13 161	44 458	5 019	42 308
2019	212 515	173 702	14 666	32 611	6 203	26 616
2020	206 471	170 719	14 860	28 924	6 828	30 389
2021	207 870	172 053	14 812	28 917	6 900	30 033
2022	262 515	221 110	19 207	29 351	12 055	29 271
Зміна, %	736,18	378,27	57,00	143,79	383,31	142,63

Джерело: складено авторами за даними Національного банку України [1]

Отже, на основі даних, поданих в табл. 2 можна зробити висновок, що по всіх сферах кредитування величина наданих кредитів збільшилась, окрім сфери придбання транспортних засобів.

З розвитком глобальної економічної інтеграції фінансова безпека стала глобальною проблемою. Як досягти фінансової безпеки та як забезпечити управління кредитними ризиками комерційних банків, також є поширеними питаннями, які обговорюють країни в усьому світі. В останні роки, з розвитком інформаційних технологій, метод штучного інтелекту з можливістю машинного навчання був введений в оцінку кредитного ризику. Основною метою цього етапу є розробка моделі кількісної оцінки кредитного ризику [7; 11].

Контроль ризику включає в себе наступне: різні фізичні методи, пристрої, системи, стратегії та навчання, що стосуються персоналу, щоб уникнути, зменшити, відвернути або знищити заявлений ризик небезпеки або його фінансові наслідки та відповідні несприятливі наслідки ризику. Якщо ризик у його звичайних умовах неможливо обійти або уникнути, то тут залишається єдиний вибір – контролювати ризик, з яким зіткнулася організація [6; 9]. Банки, як і різні установи, мають різноманітні традиції щодо прогнозування ризиків, і кожен банк контролює їх за допомогою доступних пристроїв та інструментів. Також може існувати велика різниця між досяжним рівнем контролю та рівнем виконаного контролю. У більшості випадків установи, такі як банки, бажаючи контролювати та відстежувати сучасний ризик, постійно мають план для всіх методик, які практикуються для управління ризиком, спрямованих на те, щоб ці практичні інструменти досягли необхідної мети бізнесу, зокрема, моніторинг є життєво важливий для отримання результатів, які відповідають встановленим цілям.

Висновки з проведеного дослідження. Таким чином, проведене дослідження дало змогу визначити основні елементи організаційного забезпечення процесу управління формуванням кредитної політики комерційного банку в сучасних умовах. Це, зокрема глобалізація, динаміка, вигода, комплексність.

Оскільки економічна глобалізація продовжує поглиблюватися, банки стикаються з дедалі жорсткішою конкуренцією, що ускладнює точну оцінку кредитного ризику. Комерційні банки все більше зацікавлені у розробці науково-практичної моделі оцінки кредитного ризику. З іншого боку, комерційні банки ще не повністю досягли стандартизованого та відповідного управління внутрішнім контролем через обмеження розвитку. Фінансові дослідження та розробки мають значний вплив на розвиток інформації. Тому побудова економетричної моделі управління кредитним ризиком комерційного банку є напрямком наших подальших досліджень.

Література

1. Національний банк України. Офіційний веб-сайт. URL: <https://bank.gov.ua> (дата звернення: 15.12.2022).
2. A model for analyzing the financial stability of banks in the VUCA-world conditions / Khalatur S., Velychko L., Pavlenko O., Karamushka O., Huba M. *Banks and Bank Systems*. 2021. № 16(1). P. 182-194. [http://dx.doi.org/10.21511/bbs.16\(1\).2021.16](http://dx.doi.org/10.21511/bbs.16(1).2021.16)
3. Agoraki M. K., Kouretas G. P., Tsamis A. The determinants of performance in the Eurozone banking sector: core versus periphery Eurozone economies. *International Journal of Finance and Economics*. 2021. № 26(1). P. 416-429. <https://doi.org/10.1002/ijfe.1796>
4. Danylyshyn B., Bohdan I. Monetary policy during the wartime: How to ensure macroeconomic stability. *Investment Management and Financial Innovations*. 2022. № 19 (2). P. 344-359.

5. Eddassi H. Fiscal regime and tax policy in resource-rich countries in the process of globalization. *Literature review. SocioEconomic Challenges*. 2020. № 4(2). P. 67-77. [https://doi.org/10.21272/sec.4\(2\).67-77.2020](https://doi.org/10.21272/sec.4(2).67-77.2020)
6. Entrepreneurship development management in the context of economic security / Khalatur S., Masiuk Y., Kachula S., Brovko L., Karamushka O., Shramko I. *Entrepreneurship and Sustainability Issues*. 2021. № 9(1). P. 558-573. [https://doi.org/10.9770/jesi.2021.9.1\(35\)](https://doi.org/10.9770/jesi.2021.9.1(35))
7. Filatova H., Voytov S., Polishchuk Y., Dudchuk O. The public debt of Ukraine in the economic development policy in the war and post-war periods: Bibliometric analysis. *Public and Municipal Finance*. 2022. № 11(1). P. 142-154. doi:10.21511/pmf.11(1).2022.12
8. Heider F., Saidi F., Schepens G. Life below Zero: Bank Lending under Negative Policy Rates. *Review of Financial Studies*. 2019. № 32(10). P. 3728-3761. <https://doi.org/10.1093/rfs/hhz016>
9. Hudym K., Khalatur S. Systematisation and analysis of MNCs' models of conduct for entering the national agrarian markets. *Economic Annals-XXI*. 2016. № 159(5-6). P. 34-37. <https://doi.org/10.21003/ea.V159-07>
10. Kaya H. D. The depth of the financial system: A comparison of developed and less developed countries. *Financial Markets, Institutions and Risks*. 2020. № 4(4), P. 109-118.
11. Khalatur S., Kriuchko L., Sirko A. World experience adaptation of anti-crisis management of enterprises in the conditions of national economy's transformation. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2020. № 6(3), P. 171-182. <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2020-6-3-171-182>
12. Matthys T., Meuleman E., Vennet R. V. Unconventional monetary policy and bank risk taking. *Journal of International Money and Finance*. 2020. <https://doi.org/10.1016/j.jimonfin.2020.102233>
13. Shahin R., Khalil M., Sallam H. The nexus between interest rate and bank profitability: Does bank prudential capital matter? *Banks and Bank Systems*. 2022. № 17(2), P. 113-123.
14. Velychko O., Velychko L., Butko M., Khalatur S. Modelling of strategic managerial decisions in the system of marketing logistics of enterprise. *Innovative Marketing*. 2019. № 15(2). P. 58–70.

References

1. National Bank of Ukraine (NBU). Official web-site, available at: <https://bank.gov.ua> (access date December 15, 2022).
2. Khalatur, S., Velychko, L., Pavlenko, O., Karamushka, O. and Huba, M. (2021), "A model for analyzing the financial stability of banks in the VUCA-world conditions", *Banks and Bank Systems*, no. 16(1), pp. 182-194. [http://dx.doi.org/10.21511/bbs.16\(1\).2021.16](http://dx.doi.org/10.21511/bbs.16(1).2021.16)
3. Agoraki, M.K., Kouretas, G.P., and Tsamis, A. (2021), "The determinants of performance in the Eurozone banking sector: core versus periphery Eurozone economies", *International Journal of Finance and Economics*, no. 26(1), pp. 416-429. <https://doi.org/10.1002/ijfe.1796>
4. Danylyshyn, B. and Bohdan, I. (2022), "Monetary policy during the wartime: How to ensure macroeconomic stability", *Investment Management and Financial Innovations*, no. 19(2), pp. 344-359.
5. Eddassi, H. (2020), Fiscal regime and tax policy in resource-rich countries in the process of globalization: Literature review. *SocioEconomic Challenges*, no. 4(2), pp. 67-77. [https://doi.org/10.21272/sec.4\(2\).67-77.2020](https://doi.org/10.21272/sec.4(2).67-77.2020)
6. Khalatur, S., Masiuk, Y., Kachula, S., Brovko, L., Karamushka, O. and Shramko, I. (2021), "Entrepreneurship development management in the context of economic security", *Entrepreneurship and Sustainability Issues*, no. 9(1), pp. 558-573. [https://doi.org/10.9770/jesi.2021.9.1\(35\)](https://doi.org/10.9770/jesi.2021.9.1(35))
7. Filatova, H., Voytov, S., Polishchuk, Y. and Dudchuk, O. (2022), The public debt of Ukraine in the economic development policy in the war and post-war periods: Bibliometric analysis. *Public and Municipal Finance*, no. 11(1), pp. 142-154. doi:10.21511/pmf.11(1).2022.12
8. Heider, F., Saidi, F. and Schepens, G. (2019), Life below Zero: Bank Lending under Negative Policy Rates. *Review of Financial Studies*, no. 32(10), pp. 3728-3761. <https://doi.org/10.1093/rfs/hhz016>
9. Hudym, K. and Khalatur, S. (2016). Systematisation and analysis of MNCs' models of conduct for entering the national agrarian markets. *Economic Annals-XXI*, no. 159(5-6), pp. 34-37. <https://doi.org/10.21003/ea.V159-07>
10. Kaya, H.D. (2020), The depth of the financial system: A comparison of developed and less developed countries. *Financial Markets, Institutions and Risks*, no. 4(4), pp. 109-118.
11. Khalatur, S., Kriuchko, L. and Sirko, A. (2020), World experience adaptation of anti-crisis management of enterprises in the conditions of national economy's transformation. *Baltic Journal of Economic Studies*, no. 6(3), pp. 171-182. <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2020-6-3-171-182>
12. Matthys, T., Meuleman, E. and Vennet, R. V. (2020), "Unconventional monetary policy and bank risk taking", *Journal of International Money and Finance*, <https://doi.org/10.1016/j.jimonfin.2020.102233>
13. Shahin, R., Khalil, M. and Sallam, H. (2022), "The nexus between interest rate and bank profitability: Does bank prudential capital matter?", *Banks and Bank Systems*, no. 17(2), pp. 113-123.
14. Velychko, O., Velychko, L., Butko, M. and Khalatur, S. (2019), "Modelling of strategic managerial decisions in the system of marketing logistics of enterprise", *Innovative Marketing*, no. 15(2), pp. 58–70.